

ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ

Герасименко Н.М.

аспірант,

Національна академія державного управління

СВІТОВІ ТЕНДЕНЦІЇ В СФЕРІ ОБМІНУ ПОДАТКОВОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ

Останнім часом світова спільнота присвячує все більше часу питанням співпраці в сфері обміну податковою інформацією. При цьому з кожним роком характер такої співпраці розширюється, що в першу чергу пов'язане з посиленням боротьби проти незаконних податкових практик. Наразі обмін податковою інформацією на міжнародному рівні ведеться за декількома напрямками. Серед них доцільно виділити три найбільш важливі, в яких бере участь більшість країн світу.

1. Співпраця в рамках ОЕСР. Сьогодні провідна роль у боротьбі з нечесними податковими практиками належить Організації з економічного співробітництва та розвитку (далі – ОЕСР). Результатом роботи ОЕСР є розробка рекомендацій для країн учасниць з питань, пов'язаних, у тому числі, з оподаткуванням. Так, розроблений ряд модельних угод, зокрема Модельна конвенція про уникнення подвійного оподаткування та Модельна угода про обмін податковою інформацією, Конвенція про взаємну адміністративну допомогу в податкових справах [1].

У лютому 2014 року на сайті ОЕСР було опубліковано Єдиний стандарт автоматичного обміну податковою інформацією, а також Модельну угоду про співпрацю між компетентними органами різних країн. Останній документ був розроблений з метою підвищення податкової прозорості та вдосконалення боротьби з ухиленням від сплати податків. Стандарт містить загальні визначення і терміни, встановлює порядок обміну інформацією, а також описує процедури взаємодії держав з метою дотримання та виконання положень цієї угоди. Додатком до угоди є Єдиний стандарт обміну інформацією (англ. Common Reporting Standart – CRS) [2].

Цей документ встановлює перелік інформації, що підлягає розкриттю. До такої інформації входять: відомості про власника рахунку, про фінансову установу, в якій відкрито рахунок, про залишок грошових коштів на рахунку, а щодо банківських рахунків також необхідно розкривати інформацію про відсотки, дивіденди та інші надходження, пов'язані з активами, що зберігаються на таких рахунках. Якщо власником рахунку є юридична особа, то розкриватися повинна інформація про осіб, які контролюють таку юридичну особу. Головним критерієм, який слугує підставою для віднесення рахунків до категорії звітних (тобто рахунків, інформація про які підлягає розкриттю), є

принцип резидентства. Резидентство юридичних і фізичних осіб – власників рахунків встановлюється за результатами перевірки (Due Diligence), причому процедури перевірки відрізняються для рахунків з невеликим (не більше 1 млн. доларів США) і великим (понад 1 млн. доларів США) обсягом. Відносно структур, що не є резидентами в податкових цілях (наприклад, партнерство з обмеженою відповідальністю), використовується принцип місця ефективного управління. Відзначимо також, що зазначені процедури не проводяться щодо рахунків, за якими залишок не перевищує 250 000 доларів США [2].

2. Співпраця на основі угоди FATCA. Закон FATCA (англ. Foreign Account Tax Compliance Act) є частиною Податкового кодексу США і зобов'язує фінансові інститути в усьому світі виявляти рахунки американських громадян – платників податків і звітувати за ними в Службу внутрішніх доходів США [3]. Основна причина такої практики полягає в тому, що оподаткування в США ґрунтується не на принципі резидентства, як у більшості розвинених країн, а на принципі громадянства. У зв'язку з цим прийняття закону FATCA було обумовлено необхідністю підвищити ступінь дотримання американськими громадянами податкового законодавства США, оскільки система, що діяла раніше, довела свою неефективність.

Фінансові установи, які не дотримуються вимог цього закону, повинні або сплачувати 30% податку на всі операції в США і угоди з цінними паперами, а також на всі операції їхніх американських клієнтів, або припиняти свою діяльність на американському ринку. Оскільки ринок акцій і облігацій США є найбільшим в світі, чимало банків змушені дотримуватися вимог цього закону. Крім того, відповідно до коментарів фахівців банківського сектора, на практиці у банків, які не бажають співпрацювати з США в рамках FATCA, можуть виникнути труднощі з американськими банками-кореспондентами. На сайті Міністерства фінансів США опублікований перелік країн, які уклали міжурядові угоди з США в рамках FATCA. У разі укладення такої угоди фінансові інститути зобов'язані виконати ряд вимог:

1) необхідна реєстрація фінансових інститутів на електронному порталі Внутрішньої служби доходів (англ. Internal Revenue Service, IRS) для внесення їх до списку кредитних установ – учасників FATCA. Список відкритий для публічного доступу з червня 2014 року. За наявності у фінансових інститутів філій або дочірніх компаній необхідно також вказати інформацію про такі філії/дочірні компанії.

2) фінансові інститути на основі аналізу інформації про рахунки своїх клієнтів повинні виявити ті з них, щодо яких застосовуватиметься FATCA, і присвоїти їм класифікацію відповідно до вимог даного закону;

3) для класифікації таких рахунків фінансові інститути повинні визначити:
а) щодо рахунків фізичних осіб – чи є власник рахунку резидентом або громадянином США або чи має він ознаки, які можуть свідчити про приналежність до США (наприклад, американський номер телефону або адресу електронної пошти); б) щодо рахунків юридичних осіб фінансові установи повинні класифікувати власника рахунку відповідно до вимог FATCA;

4) стосовно рахунків з великим обсягом грошових коштів (понад 1 млн. доларів США) може бути передбачена перевірка документації на паперових носіях, а також консультація з менеджером, який обслуговує такий рахунок;

5) фінансові інститути повинні будуть передавати інформацію (зокрема, ім'я власника рахунку, індивідуальний податковий номер і баланс за виявленими рахунками) через податкові органи своєї країни, котрі в подальшому передають таку інформацію в США. **3. Обмін інформацією на рівні Європейського Союзу.** В Європейському Союзі обмін банківською інформацією регулюється Директивою 2003/48/ЄС від 3 червня 2004 року про оподаткування вкладів (з відповідними поправками). Директива спрямована на боротьбу з ухиленням від сплати податків і передбачає обов'язок держав – членів ЄС автоматично надавати інформацію про виплату відсотків платіжними агентами, розташованими в одній державі – члені ЄС, на користь фізичної особи – резидента іншої держави – члена ЄС. Таким чином, ця Директива застосовується тільки стосовно фізичних осіб – резидентів ЄС [4].

Серед інших актів, на підставі яких відбувається обмін інформацією між державами – членами ЄС, можна відзначити Директиву 77/799/ЄЕС від 19 грудня 1977 року про взаємну допомогу між компетентними органами держав-членів в сфері прямого оподаткування (з відповідними поправками), відповідно до якої держави – члени ЄС мають право запитувати будь-яку інформацію, яка дозволить їм здійснити правильну оцінку податків на доходи і капітал. Також важливим є Регламент Ради (ЄС) 1798/2003 від 7 жовтня 2003 року про адміністративне співробітництво в галузі податку на додану вартість, який повністю кореспондується з положеннями зазначеної Директиви.

Таким чином, сучасні світові тенденції в сфері обміну податковою інформацією дозволяють зробити висновок, що пріоритети дотримання податкового законодавства стоять вище питань банківської таємниці. В майбутньому точкові перевірки нерезидентів, які порушують внутрішні норми права своєї країни, у різних європейських банках стануть звичайною банківською діяльністю, проте це виключає можливість тотальної перевірки всіх клієнтів. Наприклад, на обмін інформацією поширюються деякі обмеження. Так, стандарти ОЕСР містять зобов'язання сторін щодо забезпечення конфіденційності інформації, що передається, а законодавство ЄС передбачає право країни відмовити в наданні інформації, якщо це суперечить законодавству цієї країни. Проте банківська діяльність і банківська таємниця для багатьох держав – членів ЄС є домінуючим в житті самої країни і ключовим джерелом доходу (наприклад, Кіпр, Мальта, Люксембург та ін.), а значить такі країни намагатимуться надавати мінімально можливу інформацію.

Список використаних джерел:

1. Типова Конвенція ОЕСР про уникнення подвійного оподаткування і попередження податкових ухилень стосовно податків на дохід і на капітал / ОЕСР. – Париж, 2005.
2. Standard for Automatic Exchange of Financial Account Information in Tax Matters / OECD [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dx.doi.org/10.1787/9789264216525-en>

3. Foreign Account Tax Compliance Act / U.S. Department of the Treasury [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.treasury.gov/resource-center/tax-policy/treaties/Pages/FATCA.aspx>

4. Захаров А. С. Налоговое право Европейского союза: действующие директивы ЕС в сфере прямого налогообложения / А. С. Захаров. – М.: Волтерс Клувер, 2007. – 144 с.

Гонтар З.Г.

викладач,

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності

ДІЯЛЬНІСТЬ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ЩОДО ПІДГОТОВКИ УПРАВЛІНСЬКИХ КАДРІВ ОРГАНІВ І ПІДРОЗДІЛІВ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

Перебіг змін, які сталися у сфері пожежної безпеки протягом незалежності України, підкреслюють, що характері негативні фактори, зумовлені, насамперед, станом економіки держави, що позначилося на загальному стані з пожежами в Україні, на якості протипожежного захисту адміністративно-територіальних одиниць управління, рівні забезпечення підрозділів пожежної охорони особовим складом та технічними засобами протидії пожежам.

Показник загибелі людей (у розрахунку на 1 млн. населення) в Україні у 2-8 разів перевищує подібний показник провідних країн світу, а ризик виникнення надзвичайних ситуацій, посилений фактором високого техногенного навантаження на довкілля України, вищий від подібного показника у розвинутих країнах у 5-15 разів [3].

Аналіз пожежної статистики, матеріалів діяльності органів державної пожежної охорони з питань попередження та ліквідації пожеж, свідчить, що у порівнянні з розвиненими європейськими країнами рівень забезпечення захисту людей, національного багатства та довкілля в Україні ще не відповідає сучасним вимогам. Можемо припустити, що причиною такої ситуації є недосконалість організаційного і правового забезпечення в державному управлінні пожежною безпекою, а також легковажного ставлення державними органами влади до необхідності підвищення ефективності діяльності пожежної охорони та подальшого вдосконалення протипожежного законодавства.

Пріоритетним напрямком у сфері пожежної безпеки в Україні має стати вдосконалення механізму організаційного, правового, наукового, матеріально-технічного, фінансового, кадрового та соціального забезпечення. Забезпечення пожежної безпеки – це надзвичайно широка сфера державного управління, а діяльність органів, установ і закладів у цій сфері тісно переплітається з практичною діяльністю всіх галузей економіки, соціально-культурної та адміністративно-політичної сфери життя держави. Їх діяльність щодо забезпечення пожежної безпеки населених пунктів і територій спрямована насамперед на забезпечення безпеки життя людей, національного багатства і